

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/171/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115209802
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8115209802.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Y. U., W.. XX.XX.XXXX, F. V. XX, XXX XX V., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25 , 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária, JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8300031065 z 30.09.2010 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Návrhom došlým súdu dňa 20.04.2015 sa žalobca domáhal určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobca uviedol, že so žalovaným uzavrel dňa 30.09.2010 Zmluvu o revolvingovom úvere. Žaloba žalovaného ako veriteľa na doplatenie sumy 1789,20 € bola právoplatne zamietnutá. Žalovaný ako veriteľ požiadal listom zo dňa 23.02.2015 zamestnávateľa žalobcu, aby na základe Dohody o zrážkach zo mzdy vykonával zrážky zo mzdy žalobcu.

2. Žalovaný má za to, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je v súlade so zákonom.

3. Podľa § 551 Občianskeho zákonníka

(1) Uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

(2) Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

4. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 9C/171/2015 - 40 zo dňa 03.12.2015 žalobu zamietol z dôvodu, že rozdielnosťou RPMN v návrhu zmluvy a v jej prijatí zmluva nevznikla a teda nevzniklo ani zabezpečenie formou Dohody o zrážkach zo mzdy. Pri závere o tom, že zmluva nevznikla vychádzal súd aj zo svojho rozsudku sp. zn. 9C/321/2015, ktorý bol neskôr potvrdený rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 18Co/75/2016 s nasledujúcou argumentáciou

12/ Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 12.5.2001 podpísali účastníci žiadosť o zmenu zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500,- Eur.

Článok 5 zmluvy podpísaný žalobkyňou dňa 9.5.2011 uvádza RPMN úveru 70,01%. Článok 6 zmluvy podpísaný žalovaným dňa 12.5.2001 uvádza RPMN úveru 69,15%. Článok 8 zmluvy o revolvingovom úvere obsahoval dohodu o poskytnutí služby. Podľa prehľadu platieb klienta bola žalovaným poskytnutá pre žalobkyňu suma 1.392,12 Eur a žalobkyňa ku dňu 29.4.2015 uhradila sumu 1.773,54 Eur. 13/ K odvolacím námietkam týkajúcich sa podmienok uzavretia zmluvy, zmluvnej voľnosti odvolací súd uvádza, že predpokladom vzniku zmluvy je návrh toho, kto mieni uzavrieť zmluvu. Návrh zmluvy musí byť prejavom vôle smerujúcej k uzavretiu zmluvy, musí byť adresovaný, určitý.

14/ Včasné vyhlásenie osobou, ktorej bol návrh určený, a z ktorého možno vyvodit' jej súhlas, je prijatím návrhu. Ide o jednostranný adresovaný právny úkon adresáta návrhu, ktorým akceptuje návrh (ofertu) v jeho celom rozsahu (obsahu), a tým prejavuje súhlas s uzavretím zmluvy.

15/ Forma tohto včasného vyhlásenia nie je predpísaná, okrem prípadov, keď ju určuje zákon alebo dohoda účastníkov. Platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy je zmluva uzavretá a nadobúda účinnosť.

16/ Dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné podstatné zmeny, ktoré sú obsiahnuté v prijatí návrhu na uzavretie zmluvy, sa považujú za nový návrh adresáta pôvodného návrhu a súčasne platí, že takýto prejav vôle je aj odmietnutím návrhu (oferty). Uvedené bráni tomu, aby zmluva vznikla inak, než na základe konsenzu zmluvných strán.

17/ Vzhľadom na uvedené, odvolací súd poukazuje na ust. § 43, § 43a, § 43c a § 44 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> č. 40/1964 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> Zb. a konštatuje, že súd prvej inštancie správne ustálil, že žalobkyňi bol predstretý nový návrh na uzavretie zmluvy o poskytnutí úveru a to bez toho, aby žalobkyňou došlo k prijatiu tohto nového návrhu.

18/ Ak žalovaný mal v úmysle poskytnúť žalobkyňi úver na základe podmienok iných ako boli uvedené v žiadosti žalobkyne o poskytnutie revolvingového úveru, mal uzavrieť zmluvu, obsahom ktorej by boli jeho nové podmienky. Nemohlo sa to udiat' iba formou vyplnenia údajov čl. 6 zmluvy označeného ako „údaje o schválenom revolvingovom úvere“, resp. formou „oznámenia veriteľa o schválení úveru“. Je zrejmé, že žalobkyňa v čase podpisu žiadosti o poskytnutie úveru (18.08.2011) nemala vedomosť o výške RPMN, resp. bola jej známa len „predpokladaná RPMN“ ktorú žalovaný uviedol v čl. 6 zmluvy a v „oznámení veriteľa o schválení úveru“, keďže k tomuto došlo až dňa 23.08.2011.

19/ K odvolacím dôvodom odvolací súd ešte uvádza, že je možné proces uzatvárania zmlúv rozdeliť na fázu návrhu a fázu jeho akceptácie, ale stále musí ísť o prijatie návrhu bez jeho podstatných zmien. Ak nie je návrh akceptovaný v celom rozsahu, ide o nový návrh, ktorý musí byť prijatý druhou stranou. Ani prípadná zmluvná voľnosť a mechanizmus vzniku zmlúv, ktorý by mal byť dohodnutý v rozpore so zákonom upravujúcim uzatváranie zmlúv, nemôže mať za následok vznik platnej zmluvy. Ak teda žalovaný v časti zmluvy „údaje o schválenom úvere“ a v „oznámení veriteľa o schválení úveru“ uvádzal iné údaje ako údaje uvedené v žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, išlo o nový návrh, ktorý mala žalobkyňa prijať. Žalovaný teda nebol oprávnený sám jednostranne meniť akýkoľvek podstatný údaj.

20/ Je potrebné súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že v žiadosti žalobkyne bol údaj týkajúci sa RPMN vo výške 70,01 %, pričom v oznámení veriteľa o schválení úveru RPMN predstavovala výšku 69,15 %. V tejto súvislosti neobstojí argument žalovaného, že RPMN nemôže byť predmetom dohody a že jej výpočet je konkrétne určený, jej výška však musí byť riadne určená a predstretá spotrebiteľovi v čase vzniku dohody. Nemôže byť zmenená jednostranným úkonom zo strany žalovaného.

5. Rozsudok OS Prešov zo dňa 03.12.2015 bol zrušený uznesením KS v Prešove č.k. 23Co/61/2016 (zloženie senátu totožné so senátom 18Co) zo dňa 19.06.2017 s nasledujúcim odôvodnením

4. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že pokiaľ údaj o RPMN uvedený v žiadosti spotrebiteľa a v prijatí dodávateľa je rôzny, je neplatná celá zmluva o úvere. Údaj o RPMN musí byť v zmluve podľa zákona o spotrebiteľských úveroch obsiahnutý (§ 9 ods. 2 písm. k) Zákona 129/2010 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/>> Z.z.), jeho neuviedenie má za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) Zákona 129/2010 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/>> Z.z.). V danom prípade však súd prvej inštancie neuzatvára, že úver je bezúročný, ale vyvodzuje záver o nedojednaní zmluvy tým, že navrhovaný a prijímaný údaj o RPMN bol rôzny. Údaj o RPMN si zmluvné strany nedojednávajú, tento vyplynie z dojednaných náležitostí zmluvy - výšky úveru, úroku, počtu a výšky splátok, výšky poplatkov, a.i.. Zmluva by nevznikla vtedy, pokiaľ by sa strany nezhodli na výške úveru, resp. na iných dojednávaných náležitostiach zmluvy o úvere. Aj rozhodnutie, na ktoré poukazoval súd prvej inštancie, konštatuje nezgodu o výške úveru, nie nezgodu týkajúcu sa RPMN. Navyiac údaj o RPMN je v návrhu

spotrebiteľa uvedený ako „predpokladaný“, nejedná sa teda o konečný údaj (definitívnu časť zmluvy). Preto argumentácia, že zmluva o úvere je neplatná, a teda neplatná je aj dohoda o zrážkach zo mzdy, neobstojí.

5. Ak je zmluva o úvere platná, má spotrebiteľ naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, pretože jej využitím môže dodávateľ získať aj plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok, resp. z neplatných dojednaní (napr. v danom úverovom vzťahu je dojednaný úrok prevyšujúci 70 %). Ako dôvod zamietnutia žaloby neobstojí konštatovanie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je určitá, má všetky zákonné náležitosti. Pre rozhodnutie vo veci je potrebné skúmať aj to, či sa táto dohoda nemôže využiť na získanie plnení z neprijateľných zmluvných podmienok a z neplatných dojednaní, pričom sa javí, že minimálne dojednaný úrok je v rozpore s dobrými mravmi. Na naliehavosti právneho záujmu žalobcu nič mení ani to, že žalovaný sa v pozícii žalobcu domáhal proti žalobcovi (v postavení žalovaného) zaplata predmetného úveru a jeho žaloba bola právoplatne zamietnutá. Ani tento rozsudok právne neznamená, že žalovaný nemôže dohodu o zrážkach zo mzdy predložiť zamestnávateľovi žalobcu. Preto odvolací súd rozsudok zrušil postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Vzhľadom na povahu dohody o zrážkach zo mzdy (v texte aj „dohoda“) ako mimosúdneho inštitútu zameraného na spracovanie uspokojenia zmluvných nárokov na plnenie, platí, že ak existujú dôvodné pochybnosti o prijateľnosti dohody z hľadiska kritérií vymedzených v § 53 a nasl. OZ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>, môže túto súd ponechať v platnosti iba vtedy, ak sa presvedčí, že vykonávaním predmetnej dohody nebudú uspokojené nároky zo spotrebiteľskej zmluvy majúce svoj základ v neprijateľných zmluvných podmienkach obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve alebo súvisiacich zmluvných dokumentoch. Meritórnemu rozhodnutiu vo veci, v ktorej súd dospeje k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmoch nie je neplatná z dôvodu neprijateľnosti, musí preto nevyhnutne predchádzať komplexný ex offo prieskum zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy a súvisiacich zmluvných dokumentov s ohľadom na ich možnú neprijateľnosť, a to z dôvodu, aby sa neumožnilo ich vykonávanie mimosúdnou cestou, bez akejkoľvek súdnej kontroly. Takýmito zmluvnými podmienkami sú pritom nielen zmluvné podmienky regulujúce priamo zmluvné (sankčné) nároky, ale aj zmluvné podmienky regulujúce režim (proces plnenia) ako napríklad klauzuly o započítaní plnenia najprv na istinu a pod.

7. Ak sa má efektívne naplniť ochrana pred neprijateľnými podmienkami, ktorým čelí spotrebiteľ vrátane postihu jeho majetku (mzdy), musí sa vychádzať z potencionalnej hrozby vzniku ujmy. K tej môže dôjsť aj tak, že zamestnávateľ postihne mzdu na úhradu plnenia z neprijateľnej podmienky. Možnosti ochrany sa posúvajú do iluzórnej roviny najmä v prípade predloženia výzvy zamestnávateľovi krátko pred výplatou mzdy a za stavu, že zamestnávateľ nemá žiadnu možnosť posúdenia neprijateľnosti vymáhaného plnenia. Vzhľadom na povahu predmetného zabezpečovacieho právneho úkonu (§41 OZ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>) je nemožné oddeliť neplatnú časť dohody o zrážkach zo mzdy od platnej a preto neprichádza do úvahy ani čiastočné zamietnutie žaloby čo do platnej časti dohody.

8. Súd prvej inštancie zistí, či úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania obsahuje plnenia vyplývajúce z neprijateľných zmluvných podmienok alebo plnenia v rozpore s dobrými mravmi, a ak áno, žalobe vyhovie.

6. Okresný súd pri viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu žalobe v poradí druhým rozsudkom vyhovel. Vzhľadom na to, že úroková sadzba v posudzovanej úverovej zmluve vo výške 70,01% ročne je bez ďalšieho úžerná, existuje tu riziko, že by zrážkami zo mzdy mohlo byť vymáhané plnenie majúce povahu neprijateľnej zmluvnej podmienky, resp. odporujúce dobrým mravom. V rámci právnej argumentácie poukazuje súd na rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 6Co/150/2015 - na úvod považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom a ak neexistuje hoci len potencionalne riziko vymoženía nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnúť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženía nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až na úrovni nezistiteľnosti, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

7. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

7.1. Žalobca v konaní neúspešný, nárok na náhradu trov konania nemá a úspešnému žalovanému súd tento nárok nepriznal, keďže mu žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.